Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Alexandru Mardari

Dosarul nr. 2r-2587/24
(2-24009949-02-2r-23092024)

D E C I Z I E

13 februarie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Ala Malîi și Roman Pascari

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de reprezentantul ,,VISOM-CONS" S.R.L., administratorul Moșneaga Olesea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ,,VISOM-CONS" S.R.L. împotriva lui Rațoi Ion cu privire la încasarea datoriei conform contractului de locațiune,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 ianuarie 2024, prin care s-a restitui cererea de chemare în judecată înaintată de ,,VISOM-CONS" S.R.L. împotriva lui Rațoi Ion cu privire la încasarea datoriei conform contractului de locațiune,-

a c o n s t a t a t:

Poziția instanței de fond:

1. La 25 iulie 2023, reprezentantul ,,VISOM-CONS" S.R.L., administratorul Moșneaga Olesea a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Rațoi Ion cu privire la încasarea datoriei conform contractului de locațiune.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 ianuarie 2024, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de reprezentantul ,,VISOM-CONS" S.R.L., administratorul Moșneaga Olesea, împotriva lui Rațoi Ion cu privire la încasarea datoriei conform contractului de locațiune.
3. Pentru a dispune astfel, instanța de fond a constatat că între părți s-au stabilit raporturi dintre profesionist și consumator și în raport cu dispozițiile art. 993 alin. (2), (3), 1075,1076, 1078 Cod civil a constatat că profesionistul ,,VISOM-CONS" S.R.L., derogând de la normele imperative ale Legii, prin pct. 12.5 și 12.9 din contractul din 18 ianuarie 2022, a instituit o competență jurisdicțională favorabilă acestuia, prin determinarea competenței Judecătoriei Chișinău, fapt care este expres interzis prin lege, iar ca urmare, potrivit normei stabilite în art. 38 alin. (1) Cod de procedură civilă,

instanţa competentă să examineze cererea de chemare în judecată este oricare din sediile Judecătoriei *****.

Solicitarea recurentului:

4. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 12 februarie 2024, reprezentantul „VISOM-CONS" S.R.L., administratorul Moșneaga Olesea a depus recurs împotriva încheierii menționate, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 ianuarie 2024, cu restituirea cauzei în instanța de fond.

Argumentele părților:

5. În motivarea recursului, reprezentantul „VISOM-CONS" S.R.L., administratorul Moșneaga Olesea, a invocat că constatările instanței sunt eronate, deoarece la pct. 12.9 din contractul de locaţiune este indicat locul executării contractului, pe care ambele părţi sunt obligate în contract să le indice, iar la caz, încheierea contractului de locaţiune şi transmiterea bunului în locaţiune de către locator către locatar are loc la sediul locatorului unde se află bunurile, la depozitul locatorului, inclusiv şi restituirea bunurilor primite în locaţiune are loc la sediul locatorului.
6. La fel, a indicat că dacă locatarul solicita ca bunurile care urma să fie primite în locaţiune să-i fie transmise la alt loc, acel loc se considera locul executării contractului, însă locatarul s-a prezentat personal cu transportul său la sediul locatorului, unde se află şi depozitul unde se păstrează utilajele care se dau în locaţiune şi nu a cerut să fie transmise lui în alt loc.
7. Mai mult, a invocat că a citit contractul de locaţiune şi a semnat pe fiecare filă, i s-au fost explicate clauzele contractului şi consecinţele nerestituirii bunului în termen şi neachitarea în termen a chiriei şi el nu a avut nici o pretenţie.
8. A mai menționat că locatorul nu are dreptul să indice în contract un loc fals de executare a contractului, dar anume locul unde a fost transmis bunul locatarului ca urmare a încheierii contractului, iar obiectul contractului este darea în locaţiune a bunului contra plată.
9. A relevat că la pct. 12.9 din contract, reclamantul nu a instituit competenţa jurisdicţională, dar a indicat locul executării contractului şi nu era în drept locatorul să indice în contract locul executării contractului domiciliul locatarului, dacă bunurile primite au fost transmise la sediul locatorului.
10. A indicat că deși instanța a constatat că clauzele prevăzute la pct. 12.5 şi pct. 12.9 din contractul de locaţiune sunt abuzive şi lovite de nulitate absolută, dispozitivul nu conține mențiunea cu privire la nulitatea absolută a clauzelor respective, ci doar a dispus restituirea cererii de chemare în judecată.

Termenul de declarare a recursului:

11. În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă *„termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii".*

12. Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru, constatând că prin recursul înaintat la 9 februarie 2025 (prin intermediul poștei terestre) se contestă încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 ianuarie 2024, conchide depunerea acestuia în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

13. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de fond, reieșind din considerentele ce succed.
14. Conform art. 424 alin. (l) Cod de procedură civilă *„curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”*.
15. În condițiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă „ *recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților”*.
16. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă *„instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.”*
17. Din materialele cauzei s-a constatat că la 17 ianuarie 2024, reprezentantul „VISOM-CONS” S.R.L., administratorul Moșneaga Olesea s-a adresat Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Rațoi Ion cu privire la încasarea datoriei în mărime totală de 38 989,30 lei și compensarea cheltuielilor de judecată, în temeiul contractului de locațiune din 18 ianuarie 2022, semnat între „VISOM-CONS” S.R.L., în calitate de locator și Rațoi Ion, în calitate de locatar, prin care locatorul a transmis locatarului în chirie bunurile conform Anexei nr. 1 la prezentul contract.
18. La pct. 12.5 din contract părțile au prevăzut că bunul/bunurile închiriate vor fi depozitate, păstrate, păzite, predate-primite, restituite-primite la adresa: com. Bubuieci, s. Bîc, str. Grădinarilor 131C, iar la pct. 12.9 că locul executării contractului este locul predării-primirii și restituirii-primirii a bunului/bunurilor închiriate, indicat la pct. 12.5 din contract.
19. Tot din materialele cauzei urmează domiciliul potențialului pîrît Rațoi Ion: în r-nul *****, s. *****.
20. Potrivit art. 38 Cod de procedură civilă *„reclamantul poate intenta acțiunea în oricare din sediile instanței în a cărei rază teritorială se află domiciliul pîrîtului. Acțiunea împotriva unei persoane juridice se intentează în unul dintre sediile instanței în a cărei rază teritorială se află sediul persoanei juridice respective”*.
21. În acord cu art. 39 alin. (1) Cod civil „*pînă la proba contrară, domiciliul sau reședința temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la locul menționat ca*

atare în buletinul de identitate sau, după caz, în alt act de identitate prevăzut de lege."

22. Totodată, potrivit art. 39 alin. (11) Cod de procedură civilă *"acţiunea născută din contractul în care se indică locul executării lui poate fi intentată şi în oricare dintre sediile instanţei din acel loc".*
23. În temeiul art. 993 alin. (2), (3) și (4) Cod civil „*părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor. Cu excepția cazului în care se prevede în mod expres contrariul sub sancțiunea nulității, părțile contractante pot, prin contract, să deroge de la acele dispoziții cuprinse în prezenta carte care se referă la drepturile, obligațiile și alte efecte juridice produse de contract, inclusiv distribuirea riscurilor. Părțile contractante pot de asemenea să deroge de la dispozițiile legale cuprinse în celelalte articole ale prezentului cod, în legile speciale și alte acte normative care se referă la drepturile, obligațiile și alte efecte juridice produse de contract, inclusiv distribuirea riscurilor, dacă din modul de exprimare a dispoziției, din conținutul sau din contextul ei nu rezultă în mod neîndoielnic că dispoziția legală este imperativă."*
24. În acord cu art. 1075 Cod civil „*într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul. (2) Articolele 1077-1079 cuprind lista clauzelor considerate abuzive în contractul dintre un profesionist și un consumator fără necesitatea evaluării lor conform alin. (1) din prezentul articol și art. 1075. (3) Listele prevăzute de articolele menționate la alin. (2) nu vor fi interpretate ca liste exhaustive."*
25. Conform art. 1076 Cod civil *„Clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. (2) Această nulitate de protecție operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă. (3) În cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanța de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu."*
26. Art. 1078 lit. a) Cod civil reglementează că „*sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual în contractele încheiate cu consumatorii și care au ca obiect sau efect: stabilirea, cu privire la toate litigiile născute din asemenea contract, a competenței jurisdicționale excepționale a instanței de la locul unde profesionistul își are sediul. Această dispoziție nu se aplică dacă instanța aleasă este, totodată, cea de la locul unde consumatorul își are domiciliul."*
27. Conform art. 170 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă *„Judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă instanța nu este competentă să judece cauza".*
28. Așadar, Colegiul reține că în cazul competenței jurisdicționale-teritoriale generale se instituie regula universală de determinare a competenței instanței de judecată, și anume: va fi competentă să judece cauza civilă instanța de judecată de la domiciliul/sediul pârâtului. Rațiunea instituirii competenței jurisdicționale teritoriale generale reiese din necesitatea asigurării dreptului pârâtului, care este atras în procesul civil la intenția reclamantului și urmează să fie asigurat cu accesul nemijlocit la instanța de judecată, pentru apărarea drepturilor sale în procesul civil.

29. Totodată Colegiul subliniază că legea procesuală stabilește în mod imperativ imposibilitatea modificării competenței instanțelor de judecată care a fost expres stabilită de lege.
30. Astfel, având în vedere cadrul legal menționat supra, Colegiul civil recunoaște ca fiind corectă constatarea instanței cu privire la faptul că pct. 12.5 și 12.9 din contractul de locațiune din 18 ianuarie 2022 în acord cu art. 1078 lit. a) Cod civil reprezintă clauze abuzive și în consecință intervine nulitatea de protecție a consumatorului, iar pentru a nu admite repetări inutile le va însuți.
31. Prin urmare, instanța corect a restituit cererea de chemare în judecată, invocând faptul că Judecătoria Chișinău (sediul Centru) nu este competentă de a soluționa prezentul litigiu în fond, această competență revenind Judecătoriei din raza teritorială a domiciliului pârâtului – Judecătoria Criuleni.
32. Colegiul menționează că reclamantul greșit a ales competența jurisdicțională-teritorială alternativă – locul executării contractului, acest fapt fiind în detrimentul pârâtului consumator, or reprezintă sediul profesionistului.
33. Totodată, deși invocă competența jurisdicțională-teritorială alternativă – locul executării contractului de locațiune din 18 ianuarie 2022, reprezentantul „VISOM-CONS" S.R.L., administratorul Moșneaga Olesea nu solicită executarea obligației asumate prin acest contract de către Rațoi Ion, în calitate de locatar, și anume să restituie locatorului bunurile închiriate, dar încasarea valorii bunurilor închiriate, prețului pentru locațiune, penalității pentru executarea necorespunzătoare a obligațiilor asumate.
34. În acest sens, Colegiul respinge afirmațiile recurentului cu privire bunurile închiriate, locul de păstrare a acestora, locul de ridicare a acestora de către pârât, or acestea sunt irelevante întru determinarea competenței teritoriale în contextul în care se solicită încasarea unei sume, pârâtul nefiind ținut de locul executării contractului, or, părțile au prevăzut expres în contract plata prin virament (pct.3.1 din contract), ce poate fi executată din orice loc.
35. Nu pot fi reținute nici alegațiile recurentului în argumentarea cererii de recurs, cu privire la faptul că dispozitivul instanței nu conține mențiunea cu privire la nulitatea absolută a clauzelor respective, ci doar restituirea cererii de chemare în judecată.
36. Colegiul explică că sarcina instanţei de judecată la momentul primirii cererii de chemare în judecată este verificarea condiţiilor de fond şi de formă ale cererii de chemare în judecată, inclusiv şi verificarea competenţei generale şi jurisdicţionale a instanţei de judecată de a examina acţiunea civilă înaintată, în această ordine de idei, dacă instanţa de judecată constată că aceasta nu este competentă de a examina cererea de chemare înaintată, ea nu este în drept de a intenta procesul civil şi, în conformitate cu art. 170 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, trebuie să restituie cererea de chemare în judecată reclamantului, dispoziția instanței în acest sens fiind în acord cu prevederile menționate.
37. Mai mult, nulitatea absolută operează de drept, iar instanța trebuie doar să aplice efectele sale. Respectiv, nu este necesar să se menționeze în dispozitiv că o clauză

este nulă, deoarece instanța nu o „anulează”, ci doar constată că nu poate produce efecte.

38. De altfel, instanța a informat potențialul reclamant că restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pîrît, cu același obiect și aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.
39. În această ordine de idei, Colegiul respinge, ca fiind nefondate și lipsite de pertinență, toate alegațiile recurentului vizavi de netemeinicia actului judecătoresc contestat, or criticile aduse de recurent, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul punct de vedere, nu pot duce la admiterea recursului.
40. În consecință, din considerentele menționate şi, având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalității încheierii contestate şi care ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil conchide de a respinge recursul declarat de reprezentantul „VISOM-CONS” S.R.L., administratorul Moșneaga Olesea.
41. În baza celor expuse, în conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de reprezentantul „VISOM-CONS” S.R.L., administratorul Moșneaga Olesea.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 ianuarie 2024, prin care s-a restitui cererea de chemare în judecată înaintată de „VISOM-CONS” S.R.L. împotriva lui Rațoi Ion cu privire la încasarea datoriei conform contractului de locațiune.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecătorii Ala Malîi

Roman Pascari